

Uchwała nr 82/2023
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 22 listopada 2023 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr LXXXIV/721/2023 Rady Miejskiej w Daleszycach z dnia 26 października 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na realizację prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Monika Dębowska-Sołtyk, Iwona Kudła, Ewa Midura, Ireneusz Piasecki, Zbigniew Rękas (sprawozdawca), Monika Różycka, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325 ze zm.) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

stwierdza nieważność uchwały nr LXXXIV/721/2023 Rady Miejskiej w Daleszycach z dnia 26 października 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na realizację prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w części dotyczącej § 3 ust.1 w zakresie słów:

- „lub posiadaczem zabytku”
- „z uwzględnieniem zapisu § 2 ust.1”.

z powodu naruszenia z art. 81 ust. 1 w zw. z art. 71 ust.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.).

U z a s a d n i e

Uchwała nr LXXXIV/721/2023 Rady Miejskiej w Daleszycach z dnia 26 października 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na realizację prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków (*zwana dalej Uchwałą nr LXXXIV/721/2023 lub uchwałą*) wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 30 października 2023 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu w dniu 22 listopada 2023 roku.

O terminie tym powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego z pouczeniem, że w posiedzeniu mogą uczestniczyć przedstawiciele podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art.18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W posiedzeniu Kolegium nie wziął udziału przedstawiciel Miasta i Gminy Daleszyce.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło, że przy podejmowaniu przedmiotowej uchwały wystąpiło istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności w części wskazanej w sentencji uchwały Kolegium.

Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

Uchwałą nr LXXXIV/721/2023 Rada Miejska w Daleszycach określiła zasady udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.

W § 3 ust.1 uchwały określono zakres podmiotowy dotacji, wskazując, że:

„ 1. O dotację może ubiegać się każdy podmiot będący właścicielem lub posiadaczem zabytku, a także podmiot który do tego zabytku posiada tytuł prawny wynikający z użytkowania wieczystego, ograniczonego prawa rzeczowego, trwałego zarządu albo stosunku zobowiązaniowego z uwzględnieniem zapisu § 2 ust.1.”

Ponadto w § 2 ust. 1 badanej uchwały zapisano, że:

„1. Z budżetu Gminy Daleszyce mogą być udzielane dotacje celowe na sfinansowanie prac lub robót budowlanych przy zabytku ruchomym lub nieruchomym, jeżeli zabytek ten łącznie spełnia następujące kryteria:

- 1) znajduje się na stałe na obszarze Miasta i Gminy Daleszyce,
- 2) jest dostępny publicznie,
- 3) posiada istotne znaczenie historyczne, artystyczne lub kulturowe dla mieszkańców Miasta i Gminy Daleszyce,
- 4) jest wpisany do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.”

Zdaniem Kolegium zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2023.1270) prawo realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych przysługuje ogółowi podmiotów, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej. W niniejszej sprawie krąg podmiotów mogących ubiegać się o udzielenie dotacji określa art. 71 ust.1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zgodnie z którym „ W zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku”.

Oceniając zapis § 3 ust.1 badanej uchwały Kolegium stwierdziło, że Rada Miejska w Daleszycach w sposób nieuprawniony:

1. rozszerzyła ten krąg o kategorię „posiadacza zabytku”. Posiadanie to stan faktyczny, który nie może być utożsamiany ze stanem prawnym wynikających z tytułów wymienionych , w art.71 ust.1 w/w ustawy i jako takie narusza również art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który będąc podstawą określenia zasad przyznawania dotacji na podstawie tej ustawy nie daje organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego prawa do odmiennego niż art. 71 ust.1 w/w ustawy określenia kręgu podmiotów mogących ubiegać się o dotację .

2. ograniczyła ten krąg poprzez umieszczenie § 3 ust.1 badanej uchwały słów „z uwzględnieniem zapisu § 2 ust.1”, który Kolegium zgodnie z literalnym brzmieniem § 2 ust.1 uznało za zapis ustalający kryteria przyznania dotacji. W związku z tym, zdaniem Kolegium umieszczenie owego odniesienia w zapisie § 3 ust.1 określającego krąg osób mogących ubiegać się o dotacje narusza również z powodów wskazanych wyżej art. 81 ust. 1 w zw. z art.71 ust.1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W związku z powyższym Kolegium postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium Izby

Damian Grzelka